

การส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาศ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลบ้านกาศเป็นพื้นที่หนึ่งที่นิยมและชื่นชอบการเล่นดนตรีเป็นพิเศษ มักจะนำดนตรีมาเล่นบรรเลงประกอบในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นประจำ รวมทั้งนำมาแสดงในเทศกาลต่างๆ เช่น ในงานสงกรานต์ ซึ่งมีความพิเศษเป็นอย่างยิ่ง คือ จะมีการรวบรวมรายชื่อผู้สูงอายุและคนสำคัญในตำบล แล้วให้นักดนตรีพื้นเมืองที่รวมกลุ่มกันในชื่อ “วงช่อดอกไม้” ออกแสดงดนตรีไปตามบ้านของผู้มีรายชื่อ ซึ่งถือเป็นการใช้ดนตรีเชื่อมสัมพันธ์และรักษาประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ไปพร้อมๆ กัน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาศให้ความสำคัญในเรื่องดนตรีเป็นอย่างยิ่ง และต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ให้ยั่งยืน จึงเข้ามาส่งเสริมกลุ่มผู้เล่นดนตรีนี้และขยายกลุ่มให้กว้างและมั่นคงขึ้น เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะต่อไป

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: แม่สะเรียง

จังหวัด: แม่ฮ่องสอน

ประชากร: 8,995 คน

พื้นที่: 26 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.บ้านกาศ จึงจัดทำโครงการ “การส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง” ขึ้น เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับดนตรีพื้นเมืองให้แก่เยาวชนและคนรุ่นหลังได้สืบสานเอาไว้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีการผลิตเครื่องดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นไว้ใช้และจำหน่าย และรับแสดงตามงานพิธีต่างๆ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยไม่คิดค่าตอบแทน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. รวบรวมสมาชิกวงดนตรีเพิ่มเติมจากวงช่อดอกไม้ที่มีอยู่เดิมประมาณ 10 คน เป็นจำนวน 30 คน และกลุ่มดนตรีพื้นเมืองมีสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งหมด 100 คน (รวมนักดนตรี)
2. ฝึกอบรมการเล่นดนตรีโดยนำดนตรีสมัยใหม่มาร่วมด้วย และถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยครูสอนดนตรีซึ่งอดีตเป็นครูสอนดนตรีในโรงเรียนแห่งหนึ่งในตำบล และปัจจุบันเป็นประธานกลุ่มดนตรีพื้นเมือง
3. กลุ่มสมาชิกดนตรีพื้นเมืองทำการผลิตเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ย ซึง สะล้อ ซอ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น เช่น ไม้สัก กะลา ฯลฯ โดยเน้นที่ฝีมือและคุณภาพของเสียงดนตรี มิใช่ปริมาณการผลิต ซึ่งสามารถผลิตได้ประมาณ 5 ชิ้น/คน/เดือน
4. ใช้บ้านของประธานกลุ่มดนตรีพื้นเมืองเป็นสถานที่ทำการกลุ่ม เพื่อทำการผลิตเครื่องดนตรีและซ่อมดนตรีพื้นเมือง
5. ประชาสัมพันธ์การผลิตเครื่องดนตรี ให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปผ่านทางหอกระจายข่าวและลักษณะบอกต่อ พร้อมทั้งวางจำหน่ายเครื่องดนตรี ณ ที่ทำการกลุ่ม
6. จัดการประกวดผลิตภัณฑ์ และให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการผลิต โดยจัดประกวดทั้งในระดับจังหวัดและระดับภาค

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. สภาวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนในการเป็นแม่งานจัดกิจกรรมการประกวดสินค้า การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ
2. อบต. บ้านกาศ สนับสนุนงบประมาณ 100,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ผลิตเครื่องดนตรีพื้นเมือง โดยประมาณการ คือ
 - เครื่องกลึงไม้แบบตั้งโต๊ะ มอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 2 แรงม้า ขับเคลื่อนด้วยสายพานพร้อมอุปกรณ์ในการกลึง 1 ชุด
 - มอเตอร์ขนาด 2 แรงม้า จำนวน 2 เครื่อง
 - แท่นกลึงพร้อมอุปกรณ์
 - ชุดเครื่องกลึง จำนวน 2 ชุด
 - เครื่องมือผลิตเครื่องดนตรี
 - วัสดุในการผลิตซิง จำนวน 100 อัน
 - วัสดุในการผลิตสะล้อ จำนวน 100 ชุด
 - เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องกลึงไม้แบบตั้งโต๊ะ จำนวน 1 ชุด
2. มอเตอร์ขนาด 2 แรงม้า จำนวน 2 เครื่อง
3. แท่นกลึงพร้อมอุปกรณ์ 2 ชุด
4. ชุดเครื่องกลึง 2 ชุด
5. วัสดุในการผลิตซิง
6. วัสดุในการผลิตสะล้อ

บุคลากร

1. ครูสอนดนตรี จำนวน 1 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2545	คณะผู้บริหารอบต. ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อมีมติในการส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง	คณะผู้บริหารอบต.
ปี 2545	มีการเขียนโครงการส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากอบต. และสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำไปซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นในการผลิตเครื่องดนตรี	ปลัดอบต.
ปี 2545	อบต.สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท และสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนในการเป็นแม่งานจัดกิจกรรมการประกวดสินค้า การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ	อบต.
ปี 2545	ประชาสัมพันธ์โครงการ และรวบรวมสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้านและบุคคลทั่วไปในตำบลผู้สนใจดนตรีให้เพิ่มมากขึ้น มีสมาชิกกลุ่มดนตรีทั้งหมด 100 คน ซึ่งแยกเป็นนักดนตรี จำนวน 30 คน (เดิมวงซอด้วงไม่มีสมาชิกเพียง 10 คน)	อบต./ ประธานกลุ่มดนตรีพื้นเมือง
ปี 2545	ครูดนตรีซึ่งเป็นประธานกลุ่มดนตรีพื้นเมืองด้วย เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีแก่นักดนตรีผู้เป็นสมาชิก	ประธานกลุ่มฯ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	กลุ่ม โดยนำดนตรีสมัยใหม่มาาร่วมด้วย โดยอบรมให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน	
ปี 2545	ใช้บ้านของประธานกลุ่มตั้งเป็นที่ทำการกลุ่ม เพื่อเป็นสถานที่รวมตัวของสมาชิกกลุ่มในการซ้อมดนตรี หรือผลิตเครื่องดนตรีพื้นเมือง	ประธานกลุ่มฯ
ปี 2545	จัดซื้อเครื่องมือ/ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิตเครื่องดนตรี และช่วยกันจัดเตรียมวัสดุในท้องถิ่น เช่น ไม้สัก กะลา ฯลฯ	อบต.
ปี 2545	ฝึกอบรมการซ่อมเล่นดนตรีแก่สมาชิกกลุ่ม และถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีให้แก่ักดนตรีผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และซ่อมเล่นดนตรีกันที่ทำการกลุ่มในเวลาว่าง	ประธานกลุ่มฯ ซึ่งเป็นผู้มีทักษะทางดนตรี
ปี 2545	กลุ่มสมาชิกวงดนตรีผลิตเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ย ซึ่งสะล้อ ขิม โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น เช่นกะลา ไม้สัก ฯลฯ ประกอบด้วย โดยเน้นที่ฝีมือและคุณภาพของเสียงดนตรี มิใช่ปริมาณการผลิต	กลุ่มสมาชิกฯ
ปี 2545	จัดการประกวดผลิตภัณฑ์ และให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการผลิต โดยจัดประกวดทั้งในระดับจังหวัด และระดับภาค	สภาวัฒนธรรมท้องถิ่น
ปี 2545	จัดแสดงดนตรีในงานประเพณีต่างๆ และรับเล่นตามงานพิธีต่างๆ ที่อบต. ติดต่อให้ หรือมีผู้มาว่าจ้าง ซึ่งสามารถติดต่อได้ที่ทำการกลุ่มโดยตรง และไม่มีการเรียกร้องค่าตอบแทน โดยแล้วแต่ผู้ว่าจ้างจะให้	อบต./ ประธานกลุ่มฯ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

หน่วยงาน/ องค์กร
สภาวัฒนธรรมท้องถิ่น

บทบาทความร่วมมือ

สนับสนุนในการเป็นแม่ข่ายจัดกิจกรรมการประกวดสินค้า การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ
1. แม้ชุมชนบ้านกาศมีความนิยมชมชอบดนตรีเป็นพิเศษ แต่ก็มีเพียงกลุ่มคนเล็กๆ ที่เป็นแกนหลักในการเล่นดนตรีพื้นเมือง คือวงซอด้วงไม้ ซึ่งมีนักดนตรี เพียง 10 คน 2. เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้รับการปลูกฝังให้อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างจริงจัง มีเวลาว่างมากและอาจเสี่ยงต่อการถูกชักจูงไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรืออบายมุขอื่นได้ง่าย 3. ผู้ใหญ่และเด็กหรือเยาวชนในชุมชนไม่มีกิจกรรมร่วมกัน ไม่มีสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน และไม่มีหลักประกันว่าวงดนตรีพื้นเมืองจะสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ยั่งยืนเพียงใด

หลังการดำเนินการ
1. สมาชิกกลุ่ม ประมาณ 100 คน สามารถผลิตเครื่องดนตรี และเล่นดนตรีพื้นเมืองได้คล่องแคล่วกันไป เพื่อสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้ต่อไป นอกจากนี้ เป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิกกลุ่มจากการรับเล่นดนตรี และการผลิตเครื่องดนตรีได้ประมาณ 5 ชิ้น/ คน/ เดือน 2. เยาวชนและบุคคลทั่วไปรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ความสนใจดนตรีพื้นเมืองมากขึ้น และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาระหว่างผู้ใหญ่มาสู่เด็กอย่างใกล้ชิด สร้างความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้นระหว่างกัน และเป็นการปลูกฝังให้สืบสานวัฒนธรรมด้านดนตรีพื้นเมืองให้คงไว้ 3. สร้างศักยภาพกลุ่มดนตรีพื้นเมืองภายในชุมชนให้เข้มแข็งและมีความยั่งยืน มีความสามารถในการผลิตเครื่องดนตรีสร้างชื่อเสียงให้แก่ตำบลบ้านกาศ

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
■ ในด้านการผลิตเครื่องดนตรีเพื่อการค้า ยังมีการบริหารจัดการที่ไม่ดีพอ และการผลิตต้องใช้ผู้มีทักษะสูง ทำให้บุคลากรผู้ผลิตมีไม่เพียงพอ และยังไม่มีการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ขาดศักยภาพในเชิงรุกด้านการตลาด	■ อบต. ให้คำแนะนำหรือติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ด้านการจัดระบบการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์สินค้าและกลุ่มดนตรี
■ นโยบายระดับสูงให้ความสำคัญในแง่ของการผลิตเพื่อเศรษฐกิจการค้ามากกว่าด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	■ อบต. ทำหน้าที่เป็นแกนนำสำคัญในการนำเสนอให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความสนใจและตั้งใจจริงในการดำเนินการของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. มีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่น่าสนใจและทุกคนในชุมชนต่างเห็นความสำคัญของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงไว้

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้มีความยั่งยืนและต่อเนื่องต่อไปในอนาคต เพราะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจาก อบต. ในด้านต่างๆ และอบต. มีการวางแผนงานที่จะสนับสนุนให้ขยายกลุ่มต่อไป เพราะเป็นโครงการที่สร้างชื่อเสียงให้กับอบต. บ้านกาศเป็นอย่างดี นอกจากนี้ มีการวางแผนขยายโครงการไปสู่โรงเรียน ให้นักเรียนได้รับการซึมซับทางด้านดนตรี โดยมีแนวทางการจูงใจด้วยการจัดประกวด มอบเกียรติบัตรและรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายอินทร รักชาติพงศ์พันธุ์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาศ
ที่อยู่ : 52/ 3 หมู่ 1 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
โทรศัพท์ : (053) 621-314

ชื่อ-นามสกุล : นายภิเชก อ่ำศรี
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาศ
ที่อยู่ : 52/ 3 หมู่ 1 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
โทรศัพท์ : (053) 621-314, (01) 2570935

ชื่อ-นามสกุล : นายประเสริฐ เกิดมงคล
ตำแหน่ง : ประธานกลุ่มดนตรีพื้นเมือง
หน่วยงาน : ทีมทำการกลุ่มดนตรีพื้นเมืองตำบลบ้านกาศ
ที่อยู่ : 260/3 หมู่ 1 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
โทรศัพท์ : (053) 621-589

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	52/3 หมู่ 1 ตำบลบ้านกาศ อำเภอมะนัง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
ขนาดพื้นที่	26 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	5,438,732.93 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	7,175,911.33 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	11 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 6 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	8,995 คน
จำนวนครัวเรือน	1,908 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลปลูกพืชไร่ ทำนา ปลูก ผัก ปลูกผลไม้ ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นอยู่แบบ วิถีชีวิตชนบท มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม รักษา ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ประชาชนในชุมชนมีความ ขึ้นชอบทางดนตรีมากเป็นพิเศษ